

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

de offentlige Examina

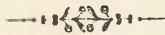
i

Rønne højere Realskole

Juni og Juli 1880.

INDHOLD:

Skoleefterretninger, meddelte af G. S. Jørgensen,
Skolens Rektor.

RØNNE.

Trykt i Colbergs Bogtrykkeri.

1880.

I. Examina 1879.

a. Real-Afgangsexamen af lavere Grad.

Denne Examen afholdtes dels skriftlig d. 16de og 17de Juni, dels mundtlig d. 8de, 10de og 11te Juli, og blev gennemgaaet af følgende Disciple:

1. *Carl Georg Brüel*, Søn af kgl. Skovrider G. P. L. Brüel paa Rømersdal i Aaker Sogn, født i Norra Vrams Sogn i Skaane d. 4de Novbr. 1862, optagen i Skolens (gamle) 1ste Klasse i August 1871.

2. *Jakob Henry Jensen*, Søn af Lieutenant og Hattemagermester J. P. Jensen i Rønne, født sammesteds d. 24de Febr. 1864, optagen i 1ste Fællesklasse i Septbr. 1873.

3. *Eggert Henningsen*, Søn af Postmester C. E. Henningsen i Rønne, født sammesteds d. 23de Septbr. 1863, optagen i 1ste Fællesklasse i August 1873.

Examens Udfald findes anført S. 5.

Foruden Examenskommissæren Professor *E. Holm*, som var Censor i Historie og Tysk, deltog følgende indbudne Herrer i Censuren: Pastor *Hasle*, Skoleinspektør *Hjorth* og Oberst *Johansen*.

b. Hovedexamen.

Den skriftlige Prøve afholdtes d. 16de og 17de Juni, samt 2den og 4de Juli, den mundtlige d. 5te—11te Juli. I Censuren deltog foruden Professor *E. Holm* (Tysk, Latin, Historie og Græsk i 4de stud. Kl.) tillige Lærer *Asmussen*, Telegrafbestyrer *Carstens*,

Pastor *Hasle*, Postmester *Henningsen*, Skoleinspektør *Hjorth*, Oberst *Johansen*, Klokker *Kofod*, Lærer *Kofod*, Amtsforvalter *Lüttken*, Oberst *Posselt*, Værkfører *Wichmann*, Overlæge *Zahrtnann*.

Ved denne Examen afsluttedes Skolens Undervisning for 4 Disciple i 4de stud. Kl., nemlig:

1. *Louis Carl Frederik Lüttken*, Søn af Amtsforvalter J. S. Lüttken i Rønne, født i Kjøbenhavn d. 19de April 1863, optagen i Skolens 1ste stud. Kl. i Novbr. 1875, Discipel af den mathem.-naturvid. Retning.

2. *Otto Nicolai Møller*, Søn af nu afdød Sognepræst R. Møller i Olsker Sogn, født i Thoreby paa Lolland d. 15de April 1862, optagen i Skolens 2den Fællesklasse i August 1873, Discipel af den sprogl.-hist. Retning.

3. *Adolph Christian Hoff*, Søn af Overlærer R. T. Hoff i Rønne, født sammesteds d. 8de Marts 1863, optagen i Skolens (gamle) 1ste Kl. i August 1872, Discipel af den mathem.-naturvid. Retning.

4. *Valdemar Sophus Ivar Gudme*, Søn af Sognepræst J. Gudme i Østermarie Sogn, født i Præstø d. 5te Juni 1863, optagen i 1ste stud. Kl. i August 1875. Discipel af den sprogl.-hist. Retning.

Udfaldet af Examen for disses Vedkommende er anført S. 6.

Resultatet af begge Examina og det derefter afholdte Lærermøde var følgende:

4de studerende Klasses 4 Disciple dimitteredes.

Af 3die Realklasses 5 Disciple dimitteredes 3, i 4de Realklasse opflyttedes 2.

3die studerende Klasses 2 Disciple opflyttedes i 4de stud. Kl.

Af 2den Realklasses 7 Disciple opflyttedes 6 i 3die Realkl., 1 forblev i Klassen.

2den studerende Klasses 5 Disciple opflyttedes i 3die stud. Kl.

Af 1ste Realklasses 6 Disciple opflyttedes 4 i 2den Realkl., 1 forblev i Klassen, og 1 udmeldtes.

Real-Afgangsexamen af lavere Grad.

	Moders- maalet, mundtl.	Moders- maalet, skriftl.	Historie.	Geografi.	Tysk.	Natur- historie.	Arith- metik.	Geometri.	Skrivn. og Tegn.	Points.
<i>Brüel</i>	mg÷	g.	g+	mg.	g+	mg÷	mg÷	ug.	mg+	58.
<i>Jensen</i>	mg÷	mg÷	mg÷	mg÷	mg.	g+	mg+	ug÷	mg.	60.
<i>Henningsen</i>	g.	g÷	mg÷	g÷	mg÷	g.	g÷	g+	g+	45.

Saaledes have de alle bestaaet Examen.

4de studerende Klases Hovedexamen.

	Dansk, skriftl.	Tysk.	Fransk.	Latin, dobb.	Historie.	Geografi.	Natur- historie.	Arith- metik.	Geometri.	Græsk.	Naturhistorie.	Points.
<i>Lütken</i>	mg+	mg+	mg+	mg.	ug.	mg+	mg+	ug÷	ug.	—	ug÷	82.
<i>Møller</i>	mg.	g+	mg.	mg+	mg.	mg+	mg.	g÷	g÷	mg+	—	70.
<i>Hoff</i>	g+	g+	mg÷	g÷	mg÷	g+	mg÷	tg+	tg+	—	g.	53.
<i>Gudme</i>	mg÷	g.	g.	g.	g÷	mg÷	g÷	tg.	g+	g÷	—	49.

Saaledes have de alle bestaaet Examen.

1ste studerende Klases 6 Disciple opflyttedes i 2den stud. Kl.

Af 2den Fællesklases 17 Disciple opflyttedes 8 i 1ste Realkl., 6 i 1ste stud. Kl., 3 forbleve i Klassen.

Af 1ste Fællesklases 11 Disciple opflyttedes 9 i 2den Fælleskl., 2 forbleve i Klassen.

II. Disciplene.

Ved Udgivelsen af forrige Aars Indbydelsesskrift var Disciplenes Antal 65. Af disse udmeldtes i Juni 1879 *R. M. Harboe* og *M. Koefoed*, 7 dimitteredes efter bestaaet Examen i Juli, efter Hovedexamen udmeldtes *C. S. Sørensen*, og i Sommerferien *H. C. Koefoed* og *J. E. Poulsen*.

Ved Skoleaarets Begyndelse optoges 14 nye Disciple og i Novbr. 1879 1 (Nr. 15 i nedenstaaende Fortegnelse).

De ny optagne Disciple ere følgende:

1. *Hans Mortensen*, Søn af Proprietær H. Mortensen i Olsker Sogn, født d. 8de Marts 1866, optagen i 2den Fællesklasse.

2. *Ivar Otto Diderik Lütken*, Søn af Amtsforvalter J. S. Lütken i Rønne, født d. 28de Juni 1868, opt. i 1ste Fælleskl.

3. *Henry Emil Mogensen*, Søn af Snedkermester J. Mogensen i Rønne, født d. 11te Septbr. 1868, opt. i 1ste Fælleskl.

4. *Otto Hartwig Espersen*, Søn af afdød Proprietær N. M. Espersen i Østerlarsker Sogn, født d. 18de Novbr. 1868, opt. i 1ste Fælleskl.

5. *Nikolai Hartman Poulsen*, Søn af praktis. Læge B. H. Poulsen i Rønne, født d. 21de Januar 1869, opt. i 1ste Fælleskl.

6. *Georg Vilhelm Stöckel*, Søn af Fotografist G. K. C. Stöckel i Rønne, født d. 5te Febr. 1869, opt. i 1ste Fælleskl.

7. *Axel Henningsen*, Søn af Postmester C. E.

Henningsen i Rønne, født d. 23de Marts 1869, opt. i 1ste Fælleskl.

8. *Jens Hansen Kofod*, Søn af afdød Proprietær P. Kofod i Ruthsker Sogn, født d. 24de April 1869, opt. i 1ste Fælleskl.

9. *Johannes Christian Peter Larsen*, Søn af afdød Skibsfører P. Larsen i Kjøbenhavn, født d. 22de Juni 1869, opt. i 1ste Fælleskl.

10. *Alfred Vilhelm Sandorff*, Søn af afdød Skibshygmeister G. N. Sandorff i Rønne, født d. 24de Juni 1869, opt. i 1ste Fælleskl.

11. *Johannes Prejsz*, Søn af Sognepræst G. Prejsz i Vestermarie Sogn, født d. 1ste Septbr. 1869, opt. i 1ste Fælleskl.

12. *Olaf Ølsted*, Søn af Kjøbmand O. Ølsted i Rønne, født d. 15de Septbr. 1869, opt. i 1ste Fælleskl.

13. *Christian Marker Ellebye*, Søn af Skibsfører A. P. Ellebye i Rønne, født d. 30te Decbr. 1869, opt. i 1ste Fælleskl.

14. *Jørgen Peter Ipsen*, Søn af Fuldmægtig J. C. Ipsen i Rønne, født d. 20de April 1870, opt. i 1ste Fælleskl.

15. *Carl Bernhardt Baasch*, Søn af afdød Tømmermester F. B. Baasch i Kjøbenhavn, født d. 25de April 1867, opt. i 1ste Fælleskl.

I Skoleaarets Løb ere følgende Disciple udmeldte: *H. P. M. Didriksen, G. G. V. Lohmann, J. H. Ipsen, H. P. Rønne, G. A. Arboe.*

Efter denne Afgang og Tilgang har Skolen nu i Maj 1880 63 Disciple, som efter den i Maanedens Begyndelse foretagne Omflytning ere ordnede i de forskellige Klasser saaledes, som nedenstaaende Fortegnelse viser.

De studerende Disciple ere betegnede ved et bag efter Navnet i Parenthes tilføjet S, og Disciplene af den mathematisk-naturvidenskabelige Retning desuden ved Tilføjelse af m.

IV Klasse.

1. H. M. Nielsen (Sm). 2. A. Andersen (Sm). 3. V. E. A. M. Johansen. 4. J. B. Grønbech.

III Klasse.

1. J. A. P. Pihl (S). 2. P. C. T. Sonne. 3. C. C. Riis (Sm). 4. E. H. B. W. Jespersen (Sm). 5. T. H. Lund. 6. H. U. Sodemann. 7. P. K. Kofod. 8. H. A. Hjorth. 9. V. Henningsen (S). 10. G. W. Brüel. 11. J. Gudme (S).

II Klasse.

1. C. A. Larsen. 2. C. A. Gradman (S). 3. C. A. I. Lund. 4. A. B. Kofod (S). 5. J. F. V. V. Støckel (S). 6. A. Prejsz (S). 7. H. M. Larsen (S). 8. H. E. Grønbech (S). 9. J. S. Rasch. 10. M. J. R. Kraus.

I Klasse.

1. H. S. Christensen (S). 2. A. M. Koefoed (S). 3. J. J. Holm. 4. H. K. G. Rømer. 5. T. A. Almegaard. 6. O. Jensen. 7. A. Henningsen (S). 8. V. H. Rasch (S). 9. M. D. Brüel (S). 10. J. D. Michelsen. 11. N. M. Lund (S). 12. F. A. Scheiby. 13. C. F. Michelsen. 14. T. C. Westh.

II Fællesklasse.

1. H. Mortensen. 2. C. F. Engell. 3. J. P. Sommer. 4. J. N. Holm. 5. F. Pihl. 6. J. V. Sørensen. 7. N. R. Jørgensen. 8. H. A. Ølsted. 9. G. M. Juul.

I Fællesklasse.

1. J. H. Kofod. 2. N. H. Poulsen. 3. H. E. Mogensén. 4. C. M. Ellebye. 5. J. Prejsz. 6. C. H. Johansen. 7. J. C. P. Larsen. 8. O. Ølsted. 9. O. H. Espersen. 10. C. B. Baasch. 11. G. V. Støckel. 12. J. P. Ipsen. 13. A. Henningsen. 14. A. V. Sandorff. 15. I. O. D. Lütken.

III. Lærerne.

I Slutningen af December 1879 frasagde de Herre *Madsen* og *Sejer* sig Gymnastikundervisningen i Skolen. Denne blev derpaa overtaget af Hr. Politibetjent *Haslund*.

IV. Undervisningen.

En vidt udbredt Mæslingeepidemi, under hvilken den største Del af Skolens Disciple i kortere eller længere Tid have været forhindrede i at besøge Skolen, har i det forløbne Skoleaar i høj Grad hæmmet Undervisningens regelmæssige Gang.

De ugentlige Undervisningstimer have været fordelte paa de enkelte Lærefag saaledes, som nedenstaaende Schema udviser.

Fagene.	IV		III		II		I		II		I	Sum efter Frdrag af Fælles- timer.
	S.	R.	S.	R.	S.	R.	S.	R.	F.	F.		
Dansk	2	1	2	1	2		3		4	6		18
Latin	8		7		8		6					29
Græsk			5									5
Tysk	2	1	2	2	2	1	2	1	4	4		20
Fransk	2		2		3		3		3			13
Engelsk		3		3	4		3					13
Religion			2		2		2		3	3		12
Historie	2	3	3		2		2		3	3		18
Geografi	2		1		2		2		2	2		11
Mathematik og Regning	5	1	4	1	5	1	5	1	4	4		31
Geometrisk Tegning .	1	1		2								4
Naturhistorie	2		2		2		2		2	2		12
Naturlære	4		2									6
Skrivning			1		1	1	2	3	4			8
Tegning					1	1	1	1	2	2		5
Sang	2		2		2		2		2	2		3
Gymnastik	4		4		4		4		4	4		12
Ialt	36		36		36		36		36	36		220

Undervisningen har været saaledes fordelt imellem Lærerne:

Rektor <i>Jørgensen</i> : Latin i IIS., Matematik og Regning i II. Græsk	19 T.
Overlærer <i>Hoff</i> : Latin i IVS., Skrivning i IIF. og IF., Tysk	32 —
Adjunkt <i>Koefoed</i> : Dansk i I., Latin i IIIS., Skrivning i IIIR., II og I, Historie	32 —
Adjunkt <i>Jespersen</i> : Engelsk, Naturhistorie og Naturlære	31 —

Adjunkt <i>Andersen</i> : Matematik og Regning i IV, III, I og IIF., geometrisk Tegning, Tegning og Sang	33	T.
Adjunkt <i>Selchau</i> : Dansk i IIF., Latin i IS., Geografi i IV, III, II og I, Fransk	30	—
Konstitueret Lærer <i>Ølgaard</i> : Dansk i IV, III, II og IF, Geografi i IIF. og IF., Regning i IF., Religion	31	—
Timelærer <i>Madsen</i> : Gymnastik i IV, III, IIF. og IF. (indtil Udgangen af 1879)	8	—
Timelærer <i>Sejer</i> : Gymnastik i II og I (indtil Udgangen af 1879)	4	—
Timelærer <i>Haslund</i> : Gymnastik (fra Begyndelsen af 1880)	12	—

Følgende Pensa ere i Aarets Løb gennemgaaede i de forskjellige Fag og Klasser:

Dansk.

I Fælleskl. Wulffs Læsebog 2den Del er benyttet til Øvelse i Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse. Wulffs Sproglære er gennemgaaet indtil Sætningerne med Forbigaaelse af enkelte Ting. 3 Diktatstile om Ugen. Følgende Digte i Læsebogen ere lærte udenad: 5, 7, 18, 26, 30, 31, 32, 33 og 36.

II Fælleskl. Samme Læsebog benyttet paa samme Maade; samme Sprogl. helt igjennem. 2 Stile om Ugen, den ene Diktat, den anden skreven hjemme som Gjengivelse af noget fortalt eller forelæst. Af Digte ere lærte udenad: 30, 31, 33, 36, 40, 43, 48, 54 og 56.

I Kl. Wulffs Læsebog 3die Del benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Digtene lært udenad: Nr. 5, 9, 22, 25, 26, 31, 33 og 40. 2 Stile om Ugen (Gjenfortælling eller selvdannede Fortællinger).

II Kl. Wulffs Læsebog 3die Del er af og til benyttet til Oplæsning og Analyse. Eleverne have paa Omgang oplæst Poul Møllers „en Students Æventyr“, og Øhlenschlägers „Palnatøke“ er oplæst for dem. Den nordiske Mythologi efter Arentzen og Thorsteinsson er læst og repeteret. 1 à 2 Stile om Ugen. Gjengivelse

af et bekjendt Stof, selvdannede Fortællinger, Beskrivelser og Skildringer.

III og IV Kl. Der er givet en Oversigt af den danske Litteraturs Historie fra Baggesen indtil den nyere Tid, hvortil Flors Haandbog og Müllers kortfattede danske Litteraturhistorie ere benyttede. Fremdeles er der oplæst enkelte Digtværker af de gennemgaaede Forfattere for Eleverne. Den græske Mythologi er læst efter Dorphs Lærebog. En Stil om Ugen. Opgaverne have været snart af friere Natur, snart støttende sig til et eller andet af Skolens Fag og snart hentede fra et læst Digtværk.

Realafdelingerne have i den for dem bestemte Særtid læst den nordiske Mythologi og i den sidste Halvdel af Skoleaaret flere af Odysseens Sange i Oversættelse.

Latin.

I stud. Kl. Forchhammers Læsebog f. Beg., Corn. Nep. Miltiades. Af Madv. Gram. det væsentligste af Formlæren. Mundtlige Øvelser fra Dansk til Latin i de sidste Maaneder af Skoleaaret efter Forchhammers Stiløvelser.

II stud. Kl. Af Cornelius Nepos: Themistocles, Aristides og Cimon; af Cæsars Gallerkrig 2den Bog og de 16 første Kapitler af 3die Bog. I Madvigs Grammatik udvalgte Stykker af Ordafjningskeren. 2 Stile ugentlig efter Forchhammers og Iversens Stiløvelser.

III stud. Kl. Wellers Lateinisches Lesebuch aus Livius: Side 71—127. Ciceros 3 første Taler mod Catilina. Af Blochs Udvalg af Ovids Forvandlinger de to første Stykker. 2 Stile ugentlig, mest efter Iversens Stiløvelser.

IV stud. Kl. Ciceros Tale for S. Roscius; Livius. 7de Bog; Ovids Metamorph. efter Blochs Udvalg: Deucalion, Io, Phaëthon, Ocyrhoë, Battus og Europa. Madvigs Grammatik. Efter Iversens Stiløvelser 1 Hjemmestil og 1 Skolestil ugentlig; af og til mundtlig Stil.

Græsk.

III stud. Kl. spr.-hist. Bergs Formlære og Forskole.

Tysk.

I Fælleskl. Lassens Elementarbog S. 1—95. Efter Iversens Grammatik Bøjningen af Artiklerne, Substantiver, Hjælpeverber, regelmæssige Verber, samt Præpositionernes Styrelse.

II Fælleskl. Simonsens Læsebog for de lavere Klasser og Mellemlasserne, 2den Udg. S. 1—65. Efter samme Grammatik hele Formlæren m. Undt. af Kapitlerne om Substantivernes Kjøen og de sammensatte Verber.

I Kl. Samme Læsebog S. 70—92, 115—137. Efter samme Grammatik hele Formlæren. Realisterne ugentlig 1 skriftlig og 1 mundtlig Stil efter Ankjærs elementære Stiløvelser.

II Kl. Samme Læsebog S. 111—159. Efter samme Grammatik hele Formlæren og det væsentligste af Kasuslæren. Realisterne ugentlig 1 skriftlig og 1 mundtlig Stil efter Ankjærs elementære Stiløvelser.

III Kl. Møllers og Nyborgs Læsebog for de øverste Klasser S. 1—80. Af hver Discipel er maanedlig opgivet som hjemmelæst omtrent 50 Sider af en lettere tysk Forfatter. Hele Iversens Grammatik. Realisterne ugentlig 2 skriftlige Stile efter Lassens Opgaver og i Reglen 1 mundtlig efter Ankjær.

IV Kl. Møllers og Nyborgs Læsebog S. 84—164, 188—206. Hjemmelæsning og Grammatik som i III Kl. Realisterne 2 Stile ugentlig efter Lassens Opgaver.

Fransk.

II Fælleskl. Pio, Lærebog for Begyndere til Side 40. Formlærens Elementer indøvede.

I Kl. Sicks Læsebog for Begyndere S. 37—44, 46—48, 85—94, 100—104. Sicks Læsebog for Melleml. til S. 19. Formlæren efter Pio. En Stil ugentlig efter Sicks Stiløvelser.

II Kl. Sick, Læsebog f. Melleml. S. 10—24, 57—77, 143—150, 167—175, 187—191. Pios Formlære. 1 Stil ugentlig efter Sicks Stiløvelser.

III Kl. Sick, Læsebog f. de højere Klasser. S. 15—25, 68—72, 117—137, 180—195. Formlæren og Kasuslæren efter Pio; 1 Stil ugentlig efter Sicks Stiløvelser.

IV Kl. Sick, Læsebog f. de højere Klasser, S. 15—24, 44—52, 117—137, 216—229, 247—285, 291—298, 352—376, dels læst fra nyt, dels blot repeteret. Pios Grammatik. 1 Stil ugentlig efter Sicks Stiløvelser. Som Hjemmelæsning 10 Sider maanedlig i Mad. Pressensé: la maison blanche.

Engelsk.

I Realkl. Listovs Ledetraad, første Afdeling. Løkkes kortfattede Grammatik S. 9—29. 1 Stil om Ugen paa Skolen efter Læsebogen.

II Realkl. Marryats The Children of the New Forest Side 9—100. Løkkes Grammatik. S. 24—ud. Henved 1 Stil om Ugen paa Skolen efter Lassens Opgaver.

III Realkl. Ch. Dickens' Amer. Notes S. 12—25, 156—200, 216—223. Løkkes Grammatik S. 41—ud. Bresemanns Parlør S. 83—94. Omtrent en Snes Stile paa Skolen efter Lassens Opgaver.

IV Realkl. Ch. Dickens' Amer. Notes S. 155—186. W. Irvings The Sketch Book S. 4—18, 144—172, 325—359. Repeteret i Amer. Notes S. 71—92, 189—198, 227—244, 269—277, 301—310, og i The Children of the N. Fo. S. 195—259. Rosings Formlære. Bresemanns Parlør S. 83—94, 215—230.

Religion.

I Fælleskl. Daugaards og Stochholms Bibelhistorie forfra til Juda Rige. De 10 Bud med Luthers Forklaringer og enkelte Skriftsteder samt de 3 Trosartikler med Forklaringerne. Følgende Salmer: 10, 52, 67, 74, 136, 142, 163, 205, 285, 365, 431.

II Fælleskl. Samme Bibelhistorie fra Juda Rige og Bogen ud undtagen de 2 sidste Stykker om Pavedømmet og Reformationen. De 3 Trosartikler, Fader- vor, Daabens og Nadverens Sakrament med Luthers Forklaringer og dertil et Udvalg af Skriftsteder. Følgende Salmer: 1, 19, 32, 64, 128, 141, 157, 192, 232, 265, 358 og 475.

I Kl. Assens mindre Bibelhistorie fra Skabelsen til Rigets Deling (Side 59). Balslevs Katekismusfor-

klaring forfra indtil den første Trosartikel. Følgende Salmer: 4, 38, 142, 230, 270, 312, 427.

II Kl. Samme Bibelhistorie fra Juda Rige til Jesu Bjærgprædiken. Balslevs Lærebog fra den 1ste Trosartikel til Daabens Sakrament.

III Kl. Samme Bibelhistorie fra Jesu Bjærgprædiken og Bogen ud. Hele Balslevs Lærebog er læst og repeteret. I de 2 sidste Klasser er der af og til læst i det ny Testamente.

Historie.

I Fælleskl. Kofods fragmentarisk Fremstilling af Fædrelandets Historie og Sammes Fremstilling af Verdenshistorien til den peloponnesiske Krig.

II Fælleskl. Sidstnævnte Bog: fra Perserkrigene til Christian den 4de.

I Kl. Samme Bog: fra Christian d. 4de til Enden.

II Kl. Blochs Lærebog for Realskoler: Oldtidens og Middelalderens Historie.

III Kl. Samme Bog: den nyere Tid til 1815.

IV Realkl. Et fuldstændigt Kursus efter samme Bog.

IV stud. Kl. Den nyeste Tid efter 1815 efter samme Bog. Thriges Oldtidens Historie.

Geografi.

I Fælleskl. Erslevs Lærebog Nr. 4, Europa med Undtagelse af Sydeuropa.

II Fælleskl. Samme Lærebog, Sydeuropa og de fremmede Verdensdele.

I Kl. Erslev Nr. 2, forfra til Sydeuropa.

II Kl. Samme Bog, Sydeuropa og de fremmede Verdensdele.

III Kl. Samme Bog, Europa med Undtagelse af Sydeuropa.

IV Kl. Samme Bog, det hele Pensum.

Mathematik.

I Kl. Smiths Arithmetik S. 1—27. Smiths Geometri S. 94—118. Enkelte skriftlige Hjemmearbejder.

II Kl. Smiths Arithmetik S. 31—58. Smiths Geometri S. 121—148. Af og til skriftlige Hjemmearbejder.

III Kl. Smiths Arithmetik S. 43—79 med enkelte Forbigaaelser. Smiths Geometri S. 136—177. Ugentlig skriftlige Hjemmearbejder.

IV Kl. Smiths Arithmetik og Geometri. En Mængde Opgaver ere løste paa Skolen og i Hjemmet.

Regning.

I Fælleskl. Alle Disciplene have gjennemregnet Chr. Hansens Regnebogs 1ste Del. Tabellerne ere indøvede.

II Fælleskl. Gjennemregnet Hansens Regnebogs 2den Del indtil S. 29.

I Kl. Hansens Regnebogs 2den Del indtil Gjennemsnitsregning.

II Kl. Hansens Regnebogs 3die Del til Procentregning.

III Kl. Opgaver paa Skolen og hjemme efter Hansens Regnebogs 3die og 4de Del.

IV Kl. Opgaver i Hjemmet og for Realisternes Vedkommende tillige paa Skolen efter Hansens Regnebog for Seminarier og højere Realskoler.

Geometrisk Tegning.

III Kl. (undtagen de studerende af spr.-list. Retning) Konstruktioner paa Tavlen og Papiret efter Jøhnsens og Krogh Jensens Opgavesamlinger.

IV Kl. Gjennemgaaet de fleste Opgaver i Krogh Jensens Bog

Naturhistorie.

I Fælleskl. Feddersens mindre Naturhistorie, Pattedyr og Fugle.

II Fælleskl. Samme Bog fra Krybdyr og ud.

I Kl. Lützens Begyndelsesgrundene, forfra til Aborren — med en Del Forbigaaelser.

II Kl. Vaupels Planterigets Naturhistorie, Formlæren og omtrent 30 Familier. M. Jespersens Mineralogi og Geologi, forfra til anden Afdeling.

III Kl. Lütkens Bog, fra Leddyr og ud. Vaupels Bog, Formlæren, Plantens Sammensætning og nogle Familier. M. Jespersens Bog, forfra til tredje Afdeling.

IV Kl. Lütkens og Vaupels samt M. Jespersens Bøger ere læste.

Naturlære.

III Kl. Schmidts Fysik, S. 10—145.

IV Kl. Samme Bog, alt. M. Jespersens Kemi, alt.

I Skrivning, Tegning, Gymnastik og Sang er Undervisningen bleven fremmet som sædvanlig.

V. Videnskabelige Samlinger.

I. Skolebibliotheket

er siden Afslutningen af den i forrige Aars Indbydelsesskrift meddelte Fortegnelse forøget med de nedenfor anførte Bøger. Tegnet * tilkjendegiver, at Bogen er sendt fra Ministeriet, + betyder Gave fra andre.

Aarboger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1879. 1—4. Kbh.

*Aarsberetninger fra det kongelige Geheimearchiv. VI. 4. Kbh. 1879. 4.

+*A. Abrahams* og *O. Arlaud*: Franske Læsestykker. Udg. til Brug for Mellemlasserne. Kbh. 1879.

H. C. Andersens samlede Skrifter. 50—66. Kbh. 1879—80.

Annalen der Physik und Chemie. Neue Folge. Herausgeg. von G. Wiedemann. 1879. 4—12. 1880. 1—2. Beiblätter 1879. 4—12. Leipz.

K. Arentzen: Baggesen og Oehlenschläger. Literaturhistorisk Studie. VIII, Kbh. 1878.

- K. Arntzen* og *S. Thorsteinsson*: Nordisk Mythologi, efter Kilderne. 3die Opl. Kbh. 1875.
- + *E. Baruel* og *G. Trier*: Udvalgte Stykker af den franske Literatur før 1830 med Anmærkninger. I—II. Kbh. 1879.
- * *Bibliotheca Danica*. Systematisk Fortegnelse over den danske Literatur fra 1482 til 1830. Udg. fra det store kongelige Bibliothek ved C. V. Bruun. 4de H. Kbh. 1879. Fol.
- * *O. Bloch*: Om nogle Former af acut suppurativ Betændelse i de lange Rørknogler hos unge Individuer (acut infectiøs Osteo-lymphangitis). Kbh. 1879. Disp.
- * *V. Bokkenheuser*: Om Salicylsyrens Indvirkning paa den akute Ledderrevmatisme, en klinisk Undersøgelse. Kbh. 1878. Disp.
- S. C. Borch* og *L. F. Holmberg*: Lærebog i teknisk Mekanik. Kbh. 1879.
- * *E. Brandes*: Ushas og Ushashymnerne i Rigveda. En mytologisk Monografi. Kbh. 1879. Disp.
- A. E. Bruchm*: Thierleben. Allgemeine Kunde des Thierreichs. 2te Aufl. VI. 4—12; VIII. Leipz. 1879.
- * *C. Bruun*: Aarsberetningr og Meddelelser fra Det Store Kongelige Bibliothek. III, 4. Kbh. 1879.
- C. Bruun*: Pompeji. Dets Historie og Mindesmærker. 1—3. Kbh. 1879—80.
- * *J. E. Buntzen*: Om Ernæringens og Blodtabets Indflydelse paa Blodet. Experimental physiologisk Undersøgelse. Kbh. 1879. Disp.
- * *L. Daae*: Kong Christiern den Førstes norske Historie 1448—1458. Christiania 1879. Festsskrift.
- * *Danmarks* Statistik. Statistiske Meddelelser. Tredie Række. I. Kbh. 1879.
- * *Danmarks* Statistik. Statistisk Tabelværk. Fjerde Række. A. 1. B. 1—2. C. 1. D. 1. Kbh. 1879. 4.
- B. Diederichsen*: Dyrerigets Naturhistorie efter C. G. Giebel. Frit oversat. I. Kbh. 1877.
- J. G. Ditlevsen*: Grundtræk af Menneskets Histologi, med Bemærkninger om Forholdene hos Hvirveldyrene. Kbh. 1878—79.
- G. Doré*: Bibelen i Billeder. 230 Tegninger. Kbh. 1878.
- P. Enghoff*: Sange til Skolebrug, samlede. Odense

1869. Melodier til samme til Skolebrug. Odense 1869.
- V. *Falbe-Hansen* og W. *Scharling*: Danmarks Statistik. 8—12. Kbh. 1879—80.
- *H. M. *Fenger*: Bidrag til Hans Egedes og den grønlandske Missions Historie 1721—60 efter trykte og utrykte Kilder. Kbh. 1879. Disp.
- *Festskrifter udgivne af Fakulteterne ved Københavns Universitet i Anledning af Universitetets Firehundredaarsfest Juni 1879. 5 Bind. Kbh.
- *A. *Friedenreich*: Bidrag til den nosologiske Opfattelse af Athetosen og dermed beslægtede Krampeformer. Kbh. 1879. Disp.
- *G. *Iris*: Fiskeøiet. Et Bidrag til den sammenlignende Anatomi. Kbh. 1879. Disp.
- A. *Fryxell*: Berättelser ur Svenska Historien. XLVI. Stockh. 1879.
- *A. *Goldschmidt*: Om nogle acute Infectionssygdommes Hyppighed under Svangerskabet og Indflydelse paa dette. Kbh. 1879. Disp.
- *C. *Goos*: Aarbog for Københavns Universitet, polyteknisk Lærestanstalt og Komitetet for 1864—71. 2 H. Kbh. 1878; for 1877—78. Kbh. 1879.
- *— Strafferetsplejens almindelige Grundsætninger. Indledning til en Forelæsning over den danske Strafproces. Kbh. 1878. 4. Indbydelsesskrift fra Universitetet.
- II. *Gottsched*: Af Søren Kierkegaards Efterladte Papirer. 1848. Kbh. 1880.
- **Grågå's* efter det Arnamagnæanske Haandskrift Nr. 334 fol. Stadarhólsbók. Kbh. 1879.
- *J. P. *Gram*: Om Rækkeudviklinger, bestemte ved Hjælp af de mindste Kvadraters Methode. Kbh. 1879. Disp.
- J. *Grimm* und W. *Grimm* (M. Heyne, R. Hildebrand und K. Weigand): Deutsches Wörterbuch. IV B. I Abth. II Hälfte. 1. VI B. 4, 5. Leipz. 1879—80.
- N. F. S. *Grundtrig*: Heimdall. Dansk Nyaars-Gave for 1816. Kbh.
- Krønike-Rim til Levende Skolebrug med Oplysninger. 2den forøgede Udg. Kbh. 1842.
- Græsk og nordisk Mythologi for Ungdommen. Kbh. 1847.

- N. F. S. Grundtvig*: Danmarks Krønike af Saxe Runemester, fordansket. 2den Udg. Kbh. 1855.
- Haandbog i Oldtidens Historie efter de bedste Kilder. 2den Udg. Kbh. 1867.
- Nordens Mythologi eller Sindbilled-Sprog, historisk-poetisk udviklet og oplyst. 3die Udg. Kbh. 1870.
- Optrin af Nordens Kæmpeliv. 2den Udg. Kbh. 1861.
- + *Haandbog i Roning*. 2det Opl. Kbh. 1880.
- **E. C. Hansen*: Organismer i Øl og Ølurt. Botaniske Undersøgelser. Kbh. 1879. Disp.
- P. Hansen*: Nordiske Digtene i vort Aarhundrede. En skandinavisk Anthologi med Biografier og Portraiter af danske, norske og svenske Digtene. 1—5. Kbh. 1879—80.
- P. Hauberg*: Bornholm i Billeder og Text. Kbh. 1879.
- **J. L. Heiberg*: Quaestiones Archimedeae. Inest de arenae numero libellus. Haun. 1879. Disp.
- V. Heise*: Breve til og fra Bernh. Sev. Ingemann, udg. Kbh. 1879.
- Hermes*. Zeitschrift für classische Philologie herausgeg. von E. Hübner. XIV, 2—4; XV, 1. Berlin 1879—80.
- **E. Holm*: Beretning om Kjøbenhavns Universitets Firehundredaarsfest Juni 1879. Kbh.
- **Indbydelsesskrifter* fra 34 danske Skoler for 1879, fra 17 norske Skoler for 1878 og fra 35 svenske Skoler for 1879.
- **E. Ingerslev*: Bidrag til Eklampsiens Ætiologi, Prognose og Behandling. Kbh. 1879. Disp.
- **J. C. Jacobsen* og *T. Rothe*: Væxthusene i Universitetets botaniske Have i Kjøbenhavn. Kbh. 1879. Fol. Festskrift.
- + *L. Jastrau*: Sange til Skolebrug. Udsatte for 3 lige Stemmer. Odense 1879.
- + *C. F. Jung*: Lærebog i Fransk. I Kursus. Anden Afdeling: Læsebog for Begynder- og Mellemlasser. II Kursus. Første Afdeling: Grammatik. III Kursus: Læsebog for højere Klasser. Kbh. 1879—80.
- S. M. Jørgensen*: Lærebog i organisk Chemi. Kbh. 1880.
- **P. E. K. Kålund*: Bidrag til en historisk-topografisk beskrivelse af Islands Nordlændinge-fjærding. Kbh. 1879. Disp.

- T. Kjerulf*: Udsigt over det sydlige Norges geologi. 4to, med Atlas. Tværfol. Christiania 1879.
- L. Koch*: Den danske kirkes historie i Aarene 1801—1817. 1. Kbh 1879.
- + *C. J. L. Krarup-Hansen*: Praktisk Anvisning ad Anskuelsens Vej til geometrisk og perspektivisk Tegning. 2den Udg. Kbh 1879.
- Fra alle *Lande*. Et Maanedsskrift for nyere Rejsebeskrivelser, for Skildringer af Lande og Folkeslag, af Dyre- og Planteliv etc. Udg. af L. Zinck. Anden Række. Aarg. 1879. 2—12; 1880, 1—2. Kbh
- **J. Lassen*: Om Betingelser for Forsøgets Strafbarhed. Kbh. 1879. Disp.
- **Lærhedsbeskrivelser* af de ved Kjøbenhavns Universitets Firehundredaarsfest promoverede Doktorer og Licentiaten meddelte af dem selv. Kbh. 1879.
- **F. Levy*: Om serøse Exsudater i Pleurahulen og disses operative Behandling. Kbh. 1879. Disp.
- F. L. Liebenberg*: Breve fra og til Christian Winther. Kbh. 1880.
- + *J. Listov*: Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk. Første Afdeling. 8de Udg. Kbh. 1879.
- **Love og Expeditioner* vedkommende Kirke- og Skolevæsen samlede og udg. af H. V. Skibsted. 1878. Kbh. 1879.
- + *Lawn-tennis*. Efter det engelske ved V. H. Kbh. 1880.
- + *M. Annaei Lucani Pharsalia*. sive de bello civili Caesaris et Pompeii lib. X cum Notis H. Grotii et annotationibus T. Farnabii. Amstelod. 1651.
- + *J. Lund*: Engelske Stiløvelser. Odense 1879.
- **P. Madsen*: De Christnes aandelige Præstedømme. Kbh. 1879. Disp.
- **J. N. Madvig*: Bemærkninger om enkelte Punkter af den romerske Strafferetspleje i Republikens Tid. Kbh. 1879. 4. Indbydelsesskrift fra Universitetet.
- + — *Poetarum aliquot Latinorum carmina selecta carminumve partes*. Haun. 1843.
- The geological *Magazine*. Edited by H. Woodward. Dec. II. Vol. VI. 4—12; VII. 1—3. London 1879—80.
- **H. Matzen*: Kjøbenhavns Universitets Retshistorie 1479—1879. I—II. Kbh 1879.

- E. Mau*: Dansk Ordsprogskat. 9—16. Kbh. 1879.
- *Meddelelser angaaende de lærde Skoler med dertil hørende Realundervisning i Kongeriget Danmark for Aarene 1857—78. udg. af A. C. P. Linde. 1 H., udg. af A. F. Asmussen. 3 H. Kbh. 1879.
- C. Michelsen*: Tre franske Noveller udgivne til Brug ved Undervisning og forsynede med Noter. Kbh. 1879.
- Ministerialtidende* for Kongeriget Danmark. 1879. 16—52. 1880. 1—12. Kbh.
- **J. Mygge*: Om Ægteskaber mellem Blodbeslægtede med specielt Hensyn til deres Betydning for Dødstumhedens Ætiologi. Kbh. 1879. Disp.
- J. P. Mynster*: Prædikener paa alle Søn- og Hellig-Dage i Aaret. I—II. 4de Opl. Kbh. 1845.
- C. F. C. Møller*: Arithmetiske Opgaver. Et Udvalg efter Dr. E. Bardeys Methodisch geordnete Aufgabensammlung. Kbh. 1879.
- **C. L. Nielsen*: Apollonios fra Tyana og Filostrats Beskrivelse af hans Levnet. Med en Oversættelse af Eusebs Gjenmæle mod Hierokles i Anledning af dennes Sammenstilling af Apollonios og Kristus. Et Bidrag til Kulturhistorie og Kritik. Kbh. 1879. Disp.
- **F. Nielsen*: Tertullians Ethik. Kbh. 1879. Disp.
- Den Grønlandske *Ordbog*, omarbejdet af S. Kleinschmidt, udg. af H. F. Jørgensen. Kbh. 1871.
- *Oversigt over det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger osv. 1878. 2. 1879. 2. Kbh.
- **R. Pauli*: Studier over Urethrotomia interna. Kbh. 1879. 4. Disp.
- A. Paulsen*: Naturkræfterne, deres Love og vigtigste Anvendelser. I—III. Kbh. 1874—79.
- A. Petermanns* Mittheilungen aus Justus Perthes' geographischer Anstalt. Herausgeg. von E. Behm und M. Lindeman. 1879. 4—12; 1880. 1—3. Ergänzungsh. 58—59. Gotha.
- V. Pingel*: Fortsatte Betragtninger over den lærde Skole. Kbh. 1879.
- Revue des deux mondes*. 3ième Periode. XXXI—XXXVI. Paris 1879.
- J. P. F. Richter (Jean Paul)*: Sämmtliche Werke. I—IV. Paris 1836—37.
- M. Rosing*: Dr. Pingel og den lærde Skole. Et Par Bemærkninger. Sorø 1879.

- H. Rørdam*: Fra Universitetets Fortid Kbh. 1879.
 Danske *Samlinger* for Historie, Topografi, Personal- og
 Literaturhistorie. Udg. af C. Bruun, O. Niel-
 sen og S. B. Smith. Anden Række. VI, 4.
 Kbh. 1879.
- Kirkehistoriske *Samlinger* udg. ved H. F. Rørdam.
 Tredie Række. II, 3, 4. Kbh. 1879.
- **C. H. Scharling*: Jakob Böhmes Theosophi. En reli-
 gionsphilosophisk og dogmatisk Undersøgelse. Kbh.
 1879. Disp.
- F. Schiern*: Nyere historiske Studier. II. Kbh. 1879.
- H. Schliemann*: Mycènes. Recit des recherches et dé-
 couvertes faites à Mycènes et à Tirynthe. Tra-
 duit par J. Girardin. Paris 1879.
- **F. C. Schübeler*: Væxtlivet i Norge med særligt Hen-
 syn til Plantegeografien. Christiania 1879. 4.
- A. Steen*: Sveriges højere Skoler. En Rejseberetning.
 Kbh. 1880.
- A. Stiellers* Hand-Atlas über alle Theile der Erde.
 Neu bearb. von A. Petermann, H. Berghaus
 und C. Vogel. 3—12. Gotha 1879—80. Tværfol.
- E. Tegnér's* Samlade Skrifter. I—IV. Stockh. 1871—72.
 Geografisk *Tidsskrift*, redig. af E. Erslev. III. Kbh.
 1879. 4.
- Tidsskrift* for udenlandsk theologisk Litteratur. Udg.
 af L. Gude. 1879. 1—4. Kbh.
- Tidsskrift* for populære Fremstillinger af Naturviden-
 skaben, udg. af C. F. Lütken og E. Warming.
 1879. 1—6; 1880. 1. Kbh.
- Nationaløkonomisk *Tidsskrift*. Udg. af V. Falbe-
 Hansen og W. Scharling. 1879; 1880. 1, 2. Kbh.
- Historisk *Tidsskrift*. Femte Række. Redig. af C. F.
 Bricka. I, 2, 3. Kbh. 1879.
- Botanisk *Tidsskrift*. Redig. af H. Kiærskou. Tre-
 die Række. II, 4; III, 1—3. Kbh. 1879.
- Naturhistorisk *Tidsskrift* udg. af J. C. Schiødte.
 Tredie Række. XI, 3; XII, 1, 2. Kbh. 1879.
- Tidsskrift* for Physik og Chemi udg. af A. Thom-
 sen. XVIII, 2—12. Anden Række. I, 1, 2. Kbh.
 1879—80.
- Tidsskrift* for Mathematik. Udg. af H. G. Zeuthen.
 Fjerde Række. III, 2—6. Kbh. 1879.
- Nordisk *Tidsskrift* for Filologi og Pædagogik. Ny
 Række. IV, 1—3. Kbh. 1879.

- +Kort *Udsigt* over det philologisk-historiske Samfunds Virksomhed i Aarene 1874—76, 1876—78. Kbh.
- Vor *Ungdom*, Tidsskrift for Opdragelse og Undervisning. Udg. af J. Pio, H. Trier og P. Voss. 1879. 1—6; 1880, 1—2. Kbh.
- J. L. Ussing*: Fortolkning til J. N. Madvigs Udvalg af latinske Digteres Arbejder, *Poetarum aliquot Latinorum carmina selecta carminumve partes*. 2den Udg. Kbh. 1879.
- E. Warming*: Haandbog i den systematiske Botanik. Kbh. 1879.
- J. H. Wessels* Værker; med Illustreringer i Træsnit, Anmærkninger og historiske Bilag. Udg. af P. L. Møller. Kbh. 1848.
- F. Winkel-Horn*: Den danske Literaturs Historie fra dens Begyndelse til vore Dage. 1—4. Kbh.
- Wochenschrift für Astronomie, Meteorologie und Geographie*. Redig. von H. L. Klein. XXII, 13—52; XXIII, 1—14. Halle 1879—80.

2 Den naturhistoriske Samling

- er bleven forøget med
- En Hugormeham, given af Hr. Forvalter *Cordua*. Vestergaard.
- En Natsværmer, given af Discipel *Kraus*.
- En Koral og en Belemnit, givne af Discipel *Sommer*.
- En Svine-Hjørnetand, given af Hr. Pedel *Larsen*.
- En Taarnsnekke, given af Discipel *Jensen*.
- Et Sneglehus, givet af Discipel *Michelsen*.
- Et „Dødningehoved“, givet af Discipel *Atmeguard*.
- En Staalorm, given af Discipel *Holm*.
- En Lampret, kjøbt.
- En Abeknogle, given af Hr. Lods *Sejer*.
- En Hvepsere, given af Hr. Redaktør *Tryde*.
- En Vinge af en Flyvetisk, given af Discipel *Nielsen*.
- En Slørugle, kjøbt.
- En Fløjelsand, „

3. Den mineralogiske Samling

er bleven forøget med
Et Stykke Svovlkis og et Stykke Jærnglans, givne af
Discipel *Jørgensen*.

4. Den fysiske Samling

er bleven forøget med
Et Universalstativ.
Et Svalerør.
En Trefod.
2 Sandbade

Discipelbibliotheket

har modtaget følgende Tilvæxt:

- Nr. 1223. I Borg og Hytte 1879.
" 1224. Illustreret Tidende XXI, 2.
" 1225. — — XXI, 1.
" 1226. Lange: Nyt Liv.
" 1227. I. Brinckmann: Onkel Casper og jeg.
" 1228. Ravsøgerne.

VI. Skolebeneficier.

Følgende Disciple have i dette Skoleaar haft

1. Fri Undervisning:

1. H. M. Nielsen. 2. A. Andersen. 3. J. B. Grøn-
bech. 4. J. A. P. Pihl. 5. C. C. Riis. 6. H. U.
Sodemann. 7. P. K. Kofod. 8. C. A. Larsen. 9. J.
F. V. V. Støckel. 10. A. B. Kofod. 11. A. Prejsz.
12. H. S. Christensen. 13. T. C. Westh. 14. F.
A. Scheiby. 15. M. D. Brüel. 16. N. M. Lund. 17.
J. P. Sommer. 18. N. R. Jørgensen. 19. G. A. Arboe.

2. Fri Undervisning som extraordinære Gratister:

1. E. H. B. W. Jespersen. 2. A. M. Koefoed.

3. Undervisning mod nedsat Betaling:

1. J. Gudme. 2. T. A. Almegaard. 3. C. F. Engell. 4. J. N. Holm. 5. F. Pihl. 6. G. M. Juul.
Reglerne for Uddeling af de ordinære Fripladser ere følgende:

Af Skolens Disciple kan i det højeste en Trediedel nyde fri Undervisning; dog kan en Friplads deles imellem to Disciple saaledes, at hver af dem faar en halv Friplads. For at en Discipel kan komme i Betragtning ved Uddelingen, er det nødvendigt, at han har været i det mindste et Aar i Skolen, at hans Flid og Opførsel er tilfredsstillende, og at hans Forældres eller Forsørgeres Trang er bekræftet ved paalidelig Attest. Hvert Aar i September indsendes fra Skolen et Forslag om Fripladsernes Fordeling for det følgende Aar (Oktbr.—Septbr.), men den endelige Bestemmelse afhænger af Kirke- og Undervisningsministeriet. For de Disciple, som allerede i det forløbne Aar have haft Friplads, behøver ingen ny Uformuenhedsattest at indsendes, med mindre det udtrykkelig er blevet forlangt; dog vil ingen Discipel komme i Betragtning til at beholde Friplads, naar han ikke vedbliver at være værdig og trængende dertil. Men naar en Discipels Forældre eller Forsørgere ønske at forhverve ham dette Gode, da maa de i Tiden fra 15de til 31te August indsende til Skolen en Attest fra en eller flere bekjendte og troværdige Mænd, hvori der gives en bestemt og tydelig Fremstilling af deres Formuesomständigheder, saasom deres faste eller sædvanlige Indtægters Størrelse, Antallet af deres uforsørgede Børn, om de selv eller Børnene besidde nogen Formue, og da hvor stor den er, om de have Gjæld, og hvor megen, om de eller Discipelen oppebærer nogen offentlig Understøttelse, og deslige. Attesten behøver ikke at ledsages af nogen Ansøgning, dog er det naturligvis enhver uforment at indsende en saadan, der da som Bilag vil blive tilstillet Ministeriet.

Om de nyoprettede ekstraordinære Gratistpladser henvises til Minist. Skr. af 11te Marts 1880 aftrykt i det følgende under VII, 5.

VII. Forskjellige Meddelelser om Undervisningsvæsenet.

1.

Skrivelse fra Ministeriet af 27de Februar 1879
(til Rektor for Nykjøbing Kathedralskole).

Foranlediget ved den i Hr. Professorens Skrivelse af 5te d. M. derom fremsatte Forespørgsel skal Ministeriet efter Brevvexling med Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler herved tilbagemelde, at man med Inspektionen maa være enig i, at den i Cirkulære af 7de Februar 1870 givne Bestemmelse om, at en Privatist, som har modtaget Undervisning af en eller flere af en lærd Skoles Lærere, ikke kan indstille sig som Privatist ved bemeldte Skole, ikke længere kan anses som gjældende, efterat der ved Lov af 1ste April 1871 § 10 er givet Privatister frit Valg med Hensyn til, ved hvilken Skole de ønske at indstille sig til Examen.

Hvad angaar det andet Spørgsmaal, om Privatister have at fremlægge Dimissionsvidnesbyrd fra en akademisk Borger, der i det sidste Aar har deltaget i deres Undervisning, da maa denne Bestemmelse betragtes som vedblivende at staa ved Magt.

2.

Skrivelse fra Ministeriet af 16de Juli 1879
(til Rektor for Odense Kathedralskole).

I Svar paa Deres Forespørgsel i Skrivelse af 10de d. M. om Gebyrs Erlæggelse af Privatister, som ønske at supplere deres tidligere Examen med Prøve i Latin mundtlig og skriftlig eller skriftlig alene, skal Ministeriet herved tilbagemelde, at intet Gebyr bliver dem at afkræve.

3.

Peretning om de i 1879 kontrollerede Prøver ved de lærde Skoler og højere Realskoler.

(Heraf er udeladt Afsnittet om Afgangsprøven for studerende.)

Indtrykket af de i Aar afholdte Prøver er i Almindelighed godt. Der synes ogsaa i Aar at være Fremgang i Præstationerne, og i det hele blive vistnok alle rimelige Fordringer opfyldte, især naar henses til, at man selvfølgelig ikke altid kan skaffe sig

Lærerkrafter af fremragende Dygtighed. Ligeledes synes der at indtræde større Ensartethed saavel i Fordringerne, som i Bedømmelsen. Flere Steder, baade ved private og ved offentlige Skoler, høre Prøverne Præg af ganske fortrinligt Arbejde med Disciplene, noget som skyldes ligesaa vel vedkommende Skoles Styre, som de enkelte Lærere, men man møder ogsaa en enkelt offentlig Skole, hvor Fordringerne i visse Retninger trykkes for lavt ned, og hvor Styrelsen heller ikke kan fries for noget Ansvar i den Retning. Privatisterne maa siges i det hele at have været bedre forberedte end forrige Aar, dog gjælder det næppe om Latin og Naturlære, for en enkelt Gruppe heller ikke om Græsk. Det ser ud, som om Overgangen for de første Elementer i Latin ikke sjælden for Privatisternes vedkommende sker altfor brat til Læsningen af de Forfattere, hvori der skal prøves ved Examen. Paa den Maade naas kun det tarveligste Lavmaal, Kundskaberne bære ingen Frugt. Det er det alvorlige Arbejde paa det elementære Trin, som skal lægge Grunden, og uden den omhyggelige Bearbejdelse og Anvendelse af Elementerne opnaas ingen dannende Virkning. Dertil kommer, at ikke faa, lokkede ved de Lettelser, der ydes mange til ved privat Dimission at blive Studenter, give sig til at studere, naagtet de virkelig intet Kald have dertil. Det er næppe muligt andet end, at paagjældende Dimissorer for enkelte Privatisters vedkommende maa have været paa det rene med, at de ikke kunde bestaa, og det er en Tilsidesættelse af det tilbørlige Hensyn til Prøvens Værdighed, naar de alligevel anmeldes til Examen. Hidrører Uvidenheden fra Mangel paa Flid hos den studerende selv, saa er det rimeligt at han straffes ved ikke at dimitteres; er det fra Mangel paa Evne, har han selv bedst af at standse i Tide paa en Vej, der ikke passer for ham.

Fjerde Klasses Hovedexamen og Realafgangsprøven.

Prøven i Latin har i det hele havt et tilfredsstillende Udfald, ogsaa hvad Stilene angaar. Naturligvis er der Forskjel efter Beskaffenheden af de enkelte Hold, men i det hele maa erkjendes, at Lærerne

have udrettet, hvad der paa dette Standpunkt er muligt. Vel gives der Steder, hvor de fleste Stile have været tarvelige nok, men der har ogsaa været Skoler, hvor selv større Klasser næsten gjennemgaaende have opnaaet $mg \div$ eller mg . for Stil.

Saa vel staaer det ikke til med *Mathematik*. De skriftlige Arbejder staa næsten altid tilbage for de mundtlige Præstationer, og Forskjellen imellem *Disciple* af samme Hold kan undertiden være stor, dog størst, hvor det synes at skorte Læreren paa Evne til at faa alle med. Ikke faa Steder er det Regneopgaven iblandt de arithmetiske Opgaver, som især er bleven daarlig behandlet, maaske fordi man ikke tilstrækkelig har vedligeholdt Øvelsen i praktisk Regning i fjerde Klasse; andre Steder træffier man en rigtig Behandling af Regnestykket ved Siden af meget simple Besvarelser af den anden mere abstrakte Opgave. I *Geometri* er det gjerne den meget simple Konstruktion, som bliver stedmoderlig behandlet. Lærernes Domme afvige sjælden fra Censorerens, det skulde da være, hvor Karaktererne blive negative; thi da viser der sig undertiden for stor Tilbøjelighed til at regne „næsten intet“ for lidet. Men med hvert Aar, der gaar, vinder den Overbevisning hos de sagkyndige i Styrke, at *Mathematik*-undervisningen afsluttes for tidlig for den ene Retning, tilmed under Tryk af flere andre Fag.

Af de andre Afslutningsfag i fjerde Klasse skal her kun berøres *Geografi* og *Naturhistorie*. I det sidste Fag sker kun sjælden Dyr og Plantelære lige Ret; Lærerens personlige Forkjærlighed gjør sig undertiden vel stærkt gjældende. Hvor der har været brugt mindre paalidelige Lærebøger stiller det sig saa heldig, at Lærerne have forstaaet rigtig at vejlede *Disciplene* til at se paa *Naturgjenstandene*; men ganske undgaar man ikke at føle Manglerne i saadanne Bøger, naar det kommer an paa en tydelig Forklaring af de Former, hvorom der tales. Undervisningen, især af *Disciple*, der som Studenter dog skulle være i Besiddelse af nogen klassisk Dannelse, maa ikke blot føre til, at de praktisk kjende Tingene; men ogsaa til at de give en tydelig og korrekt Forklaring af deres *Ejendommeligheder*. — En enkelt Lærer synes, hverken i *Naturhistorie* eller i *Geografi*, ret at kunne

faa en fyldig Prøvelse ud af de opgivne Æmner, som dog ellers have tilstrækkeligt Indhold. En anden sørger ikke for tilstrækkelig Pleje af den ham underlagte Samling. — Imod den geografiske Undervisnings Resultater er der i Almindelighed intet væsentligt at erindre; men ogsaa her er der nogen Tilbøjelighed til at vige tilbage for negative Karakterer for slemme Fejl. Der er ogsaa Anledning til at erindre om ikke at forsømme den mathematisk-fysiske Side deraf.

Examinationen og Bedømmelsen.

Til de lejlighedsvis gjorte Bemærkninger i det foregaaende skal her kun tilføjes faa Ord.

Medens der i Bedømmelsen i Almindelighed efterhaanden indtræder større Fasthed, Ensartethed og Overensstemmelse imellem de forskjellige Dommere, saa sker der for mange Læreres vedkommende ikke den mindste Forandring i deres Examinationsmaade. Manglerne ere saa ofte fremhævede, at en ny Opregning af dem maa være ganske overflødig. For enkeltes vedkommende have disse Mangler mindre at sige, for saa vidt de ere forbundne med umiskjendelig godt Arbejde i Undervisningstimerne, om ogsaa Examinationen kan gjøre det vanskeligt altid at fælde en korrekt Dom og gjøre tilbørlig Forskjel, navnlig paa virkelig fortrinlig Kundskab hos Disciplen og paa den, som væsentlig støtter sig til Routine og Kjendskab til Lærersens ejendommelige Examination. Hvor derimod Resultaterne bestandig ere ringe og Examinationen daarlig, maa man nøjes med at afvente, hvad Erfaringen nærmere maatte lære om det Forhold, hvori den ringe Evne til at lede Prøven staar til Evnen til at bibringe Disciplen noget, inden Ministeriet foranlediges til at skride ind derimod.

I en anden Henseende maa Inspektionen allerede nu ønske Prøvernes Paalidelighed sikret; den henstiller, at det betyder Examinatorerne ikke i Kandidaternes Paahør at affordre den Censor, som stiller Spørgsmaalene og skjønner, naar Prøven i sin Helhed eller i sine enkelte Partier kan sluttes, til Standsning af Prøven, men helst ganske lade det bero paa Censur. Derimod er der intet til Hinder for, at en Examinator

afgiver en Erklæring som den: „ja mer have vi ikke læst om det opgivne Thema“, og derefter bliver det Censors Sag at standse eller gaa til et andet Spørgsmaal. Inspektionen skylder dog Lærerne at tilføje, at kun ganske enkelte Examinatorer have foranlediget denne Henstilling, men at den, især af Hensyn til yngre Censorer tror at burde sikre dem imod den Ubehagelighed, enten ikke at kunne føje Examinator eller ikke være sikker i sin Dom.

4.

Skrivelse fra Ministeriet af 13de December 1879
(til Rønne Rektor).

Foranlediget ved Hr. Rektorens Forespørgsel i Skrivelse af 6te Oktober d. A. angaaende Reglerne for Skolepenges Opkrævning og Erlæggelse, skal Ministeriet herved tilbagemelde, at de saavel i Skrivelse af 30te September 1865 som i Skrivelse af 3die Juni 1873 givne Bestemmelser staa ved Magt.

Herefter ere Reglerne som følger:

I Januar, April og Oktober Kvartal indkræves Skolepenge i Begyndelsen af Kvartalet for hele Kvartalet, men i Juli Kvartal i Begyndelsen af Kvartalet for $1\frac{1}{2}$ Maaned og den 14de August for $1\frac{1}{2}$ Maaned.

Det i Skolekassen herefter indbetalte Beløb kan dog blive at tilbagebetale for den første Halvdel af August Maaned:

1. for Disciple, der forlade Skolen efter at have bestaaet Afgangsexamen for studerende Disciple, 4de Klasses Hovedexamen, eller Realafgangsexamen enten af den højere eller lavere Grad,
2. for Disciple, som udmeldes af Skolen i Løbet af Juli Kvartal uden at have besøgt Skolen længere end til Sommerferiens Begyndelse.

Derimod finder ingen Tilbagebetaling Sted for den Discipel, som efter Hovedexamen umiddelbart gaar over fra en offentlig lærd Skole til en anden, medens Betalingen for sidste Halvdel af Juli Kvartal selvfølgelig opkræves af og indbetales til den Skole, i hvilken han er overflyttet.

Endnu bemærkes, at, naar Afgangsexamen for Studerende falder saaledes, at den er fuldendt inden Udgangen af Juni Maaned, bliver (jfr. Skrivelse af 29de Maj 1876) ingen Skolepenge at afkræve den

paagjældende Discipel, som er afgaaet fra Skolen, førend Opkrævningsterminen den 1ste Juli er indtraadt.

I Overensstemmelse hermed blive de enkelte Ministeriet forelagte Tilfælde at afgjøre for Regnskabsaaaret 1879—80.

5.

Cirkulære fra Ministeriet af 11te Marts 1880.

Ved Forslaget til Finantsloven for 1880—81, saaledes som dette er vedtaget ved 3die Behandling i Folkethinget, er paa det lærde Skolevæsens Budget bevilget, at der som extraordinære Gratister kunne i saantlige Skoler optages indtil 12 Disciple, hvis Evner gjøre det ønskeligt, at de erholde Adgang til en højere Uddannelse, men hvis Forældres Formuestilstand ellers vilde udelukke dem derfra, og efterat første Behandling af Finantslovforslaget nu har fundet Sted i Landstinget, uden at der er gjort nogen Bemærkning imod de nævnte Gratistpladser, tør det forventes, at disse ville blive tilstaaede fra Finantsaarets Begyndelse.

I Regelen vil der for Fremtiden hensigtsmæssigst raades over disse Pladser ved Skoleaarets Begyndelse, men da Finantslovens Bevilling gjælder fra 1ste April, skal Ministeriet anmode Hr. Rektoren om inden denne Maanedes Udgang at indkomme med Forslag til Ministeriet, saafremt der blandt de i Skolen varende Disciple maatte findes nogen, som særligt maatte egne sig til allerede fra 1ste April d. A. at opnaa en Begunstigelse som den her omhandlede.

Ministeriet undlader derhos ikke strax at tilføje, at Indstilling om disse Gratistpladser for Fremtiden bliver at gjøre samtidigt med det aarlige Beneficieforslag, men i særlig Skrivelse.

VIII. Udtog af Skolens Regnskab for Finantsaaret 1879—80.

Indtægt.

Kassebeholdning fra forrige Finantsaar	2538	Kr.52 Ø.
Forpagtning af Skolens Jorder	230	- " -
Renter af Skolens rentebærende Formue	337	- 81 -
Afdrag paa en Panteobligation	20	- 79 -
Skolekontingenter	3002	- 25 -
Anden Indtægt	200	- " -
Tilskud fra den almindelige Skolefond	22000	- " -
Indeholdt til Dækning af Præmier m. v. for Lærere	1099	- 32 -
	<u>29428</u>	<u>Kr.69 Ø.</u>

Udgift.

Indsat i Bornholms Sparekasse	20	Kr.79 Ø.
Lønninger og Tillæg til Lærerne og Pedellen	17428	- 30 -
Timeundervisning	2506	- 50 -
Pensioner	1635	- " -
Bibliothek og videnskabelige Apparater	683	- 83 -
Bygninger og Inventarium	510	- 11 -
Brændsel og Belysning	605	- 2 -
Skatter og Afgifter	162	- 95 -
Regnskabsføringen	400	- " -
Forskjellige løbende og ekstraordinære Udgifter	654	- 20 -
Tilbagebetalte Skolepenge	6	- " -
Lønningsforskud og Indbetalinger til Livsforsikringsanstalten	1049	- 32 -
Kassebeholdning ved Aarets Slutning	3766	- 67 -
	<u>29428</u>	<u>Kr.69 Ø.</u>

De offentlige Examina 1880.

Til 4de studerende Klasses Hovedexamen indstille sig Disciplene *H. M. Nielsen* og *A. Andersen*, til Real-Afgangsexamen af højere Grad *V. E. A. M. Johansen*, til Real-Afgangsexamen af lavere Grad ingen.

4de studerende Klasses Hovedexamen og Real-Afgangsexamen af højere Grad.

Tirsdag d. 15de Juni.

- Kl. 8—12. Udarbejdelse i Modersmaalet.
— 4—8. Arithmetisk Udarbejdelse.

Onsdag d. 16de Juni.

- Kl. 8—12. Geometrisk Udarbejdelse.
— 4—8. S. Latinsk Stil; R. Tysk Stil.

Fredag d. 9de Juli.

- Kl. 8. Matematik.
— 11. Naturlære.

Lørdag d. 10de Juli.

- Kl. 8. Geografi.
— 10. R. Engelsk.
— 11. S. Latin.
— 12. Historie.
— 5. Fransk.

Mandag d. 12te Juli.

- Kl. 8. Tysk.
— 11. Naturhistorie.

Hovedexamen.

Tirsdag d. 15de Juni.

- Kl. 8—12. III. Dansk Stil.

Onsdag d. 16de Juni.

- 4—8. IIIS. Latinsk Stil; IIIR. Tysk Stil.

Fredag d. 2den Juli.

- Kl. 8—11. III. Regning; II, I. Dansk Stil.
 — 8—10. IIF., IF. Regning.
 — 3—5. IIS. Latinsk Stil; IIR. Tysk Stil; I. Regning.

Lørdag d. 3die Juli.

- Kl. 8—10. IIIR., IR. Engelsk Stil; II. Regning.
 — 3—5. IIR. Engelsk Stil; IIF., IF. Dansk Stil.

Tirsdag d. 6te Juli.

- Kl. 8—9. II. Naturhistorie. Kl. 8—9. IIF. Tysk.
 — 9—10¹/₂. IIIS. Latin. — 9—10¹/₂. I. Fransk.
 — 11—12¹/₂. IIIR. Engelsk. — 11—12¹/₂. IF. Historie.
 — 4—5¹/₂. III. Geografi. — 4—6¹/₂. I. Matematik
 — 5¹/₂—6¹/₂. IIF. Religion.

Onsdag d. 7de Juli.

- Kl. 8—9. IIR. Engelsk. Kl. 8—9. IIF. Dansk.
 — 9—10¹/₂. IIIR. Naturl. — 9—10¹/₂. IIS. Latin.
 — 11—12. IIIS. Græsk. — 11—12¹/₂. I. Dansk.
 — 12—1. IIF. Geografi.
 — 4—6. III. Historie. — 4—5¹/₂. IF. Geografi.
 — 5¹/₂—7. II. Tysk.

Torsdag d. 8de Juli.

- Kl. 8—10¹/₂. II. Matematik Kl. 8—9. IIF. Naturhist.
 — 9—10¹/₂. IF. Religion.
 — 11—1. III. Fransk. — 11—12¹/₂. I. Naturhist.
 — 4—5¹/₂. I. Geografi. — 4—5¹/₂. IF. Dansk.
 — 5¹/₂—7. III. Tysk. — 5¹/₂—6¹/₂. II. Geografi.

Fredag d. 9de Juli.

- Kl. 8—9. IR. Engelsk.
 — 9—10¹/₂. II. Fransk.
 — 11—1. III. Religion.
 Kl. 4—5¹/₂. II. Religion. — 4—5¹/₂. IF. Naturhist.
 — 5¹/₂—7. I. Historie. — 5¹/₂—6¹/₂. IIF. Fransk.

Lørdag d. 10de Juli.

- Kl. 8—9¹/₂. IF. Tysk.
 — 9¹/₂—10¹/₂. IIF. Historie
 — 11—12. II. Historie.
 — 12—1. IS. Latin.

Lørdag d. 10de Juli.

Kl. 4—5 $\frac{1}{2}$. III. Naturhist.

— 5 $\frac{1}{2}$ —7. I. Tysk.

Mandag d. 12te Juli.

Kl. 8—10 $\frac{1}{2}$. III. Mathematik.

— 11—1. I. Religion.

Tirsdag d. 13de Juli Kl. 11 prøves de til Optagelse i Skolen indmeldte Disciple.

Onsdag d. 14de Juli Kl. 11 offentliggøres Prøvernes Udfald og Omflytningen i Klasserne. Derefter indtræder Sommerferien.

Mandag d. 16de August Kl. 8 begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Bekjendtgjørelsen af Prøvernes Udfald indbydes herved Disciplenes Forældre og Foresatte, samt Enhver, der har Interesse for Skolen.

G. S. Jørgensen.